

ATMINTINĖ

**KAIP ELGTIS KAI YRA
SIŪLOMAS KYŠIS**

KYŠIO SAMPRATA

KYŠIU laikytina neteisėta turtinė nauda. Kyšis gali turėti įvairias materialias ir nematerialias formas:

- daiktai (įskaitant pinigus);
- turtinės teisės;
- turtinių prievolių panaikinimas;
- sutaupymas nemokant už paslaugą;
- pranašumo konkurencinėje kovoje įgijimas;
- supažindinimas su komercine paslaptimi;
- pelną žadančių ryšių užmezgimas ir pan.

KYŠININKAVIMO SAMPRATA

KYŠININKAVIMU laikoma tiesioginis ar netiesioginis savo ar kitų naudai...

- ...kyšio priėmimas
- ...pažadėjimas priimti kyšį
- ...susitarimas priimti kyšį
- ...reikalavimas duoti kyšį
- ...provokavimas duoti kyšį.

- **Kyšio priėmimas** – tai gaunamos turtinės naudos pasisavinimas, kai asmuo tapo šios naudos turėtoju ir tai supranta.

- **Pažadėjimas priimti kyšį** – tai viena ar kita forma išreikštas sutikimas patenkinti davėjo interesus ir priimti už tai kyšį.

Sutikimas turi būti realus (tikras), o ne tariamas. Būtina išvada, kad asmuo iš tikrųjų planavo patenkinti papirkėjo interesą ir priimti už tai kyšį.

Pažadėjimas yra baigtas nuo sutikimo už kyšį patenkinti papirkėjo interesą išreiškimo momento. Tai gali būti išreiškiama žodžiu, raštu, kitais veiksmais.

- **Susitarimas priimti kyšį** – tai nelegalus sandoris, kuomet viena šalis įsipareigoja už kyšį patenkinti kitos šalies interesus, o ši įsipareigoja duoti kyšį.
Susitarimas iš esmės reiškia tą patį pažadėjimą.
- **Reikalavimas duoti kyšį** – tai viena ar kita forma (žodžiu, raštu, veiksmu) informavimas, kad asmens interesus bus patenkintas tik už kyšį.
Pareikalauta gali būti atvirai arba užuominomis.
Reikalavimas turi būti realus (tikras), t.y. susijęs su tarnautojo tikru ketinimu gauti kyšį už savo veikimą ar neveikimą.
Reikalavimo baigtumas sietinas su momentu, kai potencialus papirkėjas buvo informuotas apie būtinumą duoti kyšį.

- **Provokavimas duoti kyšį** – tai tam tikras netiesioginis kito asmens skatinimas duoti kyšį. Pvz., vilkinimas priimti sprendimą leidžiant suprasti, jog galima pagreitinti sprendimo priėmimą arba pažeisti įstatymą už kyšį.

Provokavimas turi būti realus (tikras), t.y. tarnautojas iš tikrųjų turi ketinimą gauti kyšį. Provokavimo baigtumas sietinas su informavimo momentu, kad asmuo potencialiam papirkėjui leistų suprasti kyšio davimo naudą jam.

ŽINOTINA, KAD:
Provokavimas duoti kyšį, kad ir aukščiau nurodytomis formomis, yra baustinas.

KYŠIS IR PIKTNAUDŽIAVIMAS TARNYBINE PADĖTIMI

Piktnaudžiavimas tarnyba – tyčinis valstybės pareigūno ir valstybės tarnautojo pasinaudojimas tarnybine padėtimi priešingais tarnybai interesais.

KYŠIO DYDŽIO REIKŠMĖ

BŪTINA ŽINOTI,

kad baudžiamosios teisės prasme, kyšio dydis veikos traktavimui reikšmės neturi. Teoriškai net ir paimant 0,01 vertės kyšį bus laikoma, kad asmuo padarė baudžiamąjį nusikaltimą (nusižengimą). Kyšio dydis turi reikšmę tik skiriant bausmę, t.y. kuo daugiau paimsi, tuo smarkiau būsi baudžiamas.

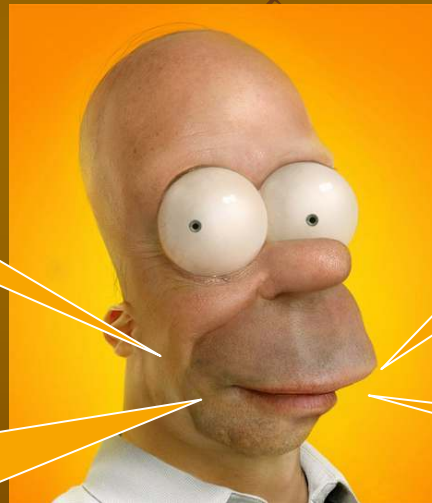

SIEKIANT IŠVENGTI DVIPRASMIŠKŲ SITUACIJŲ BENDRAUJANT SU INTERESANTAIS VENKITE:

frazių, kurios gali sudaryti prielaidą interesantų supratimui,
kad jūs provokuojate interesantą duoti kyšį, pvz:

Jūsų atvejis
sudėtingas.

Čia reikėtų
papildomai
padirbėti ir pan.

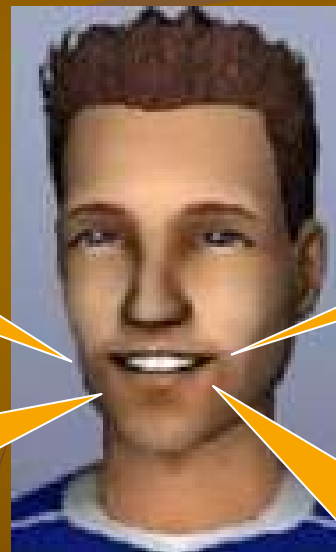
Nežinau, bus
sunku...

Pažiūrėsim...

GERIAU SAKYKITE:

Jūsų skundas/projektas/prašymas priimamas ir bus administruojama/apdorojamas / bendra tvarka/remiantis nustatytais procedūromis.

Esamų dokumentų prašymui priimti užtenka, sprendimus dėl dokumentų atitikties reikalavimams priims už tai atsakingi darbuotojai.

Jūsų prašymas bus įvertintas ir apie priimtą sprendimą būsite informuotas.

Mano pareiga vykdyti nustatytas procedūras ir vadovaujantis taisyklėmis jums padėti, tą aš ir stengiuosi padaryti.

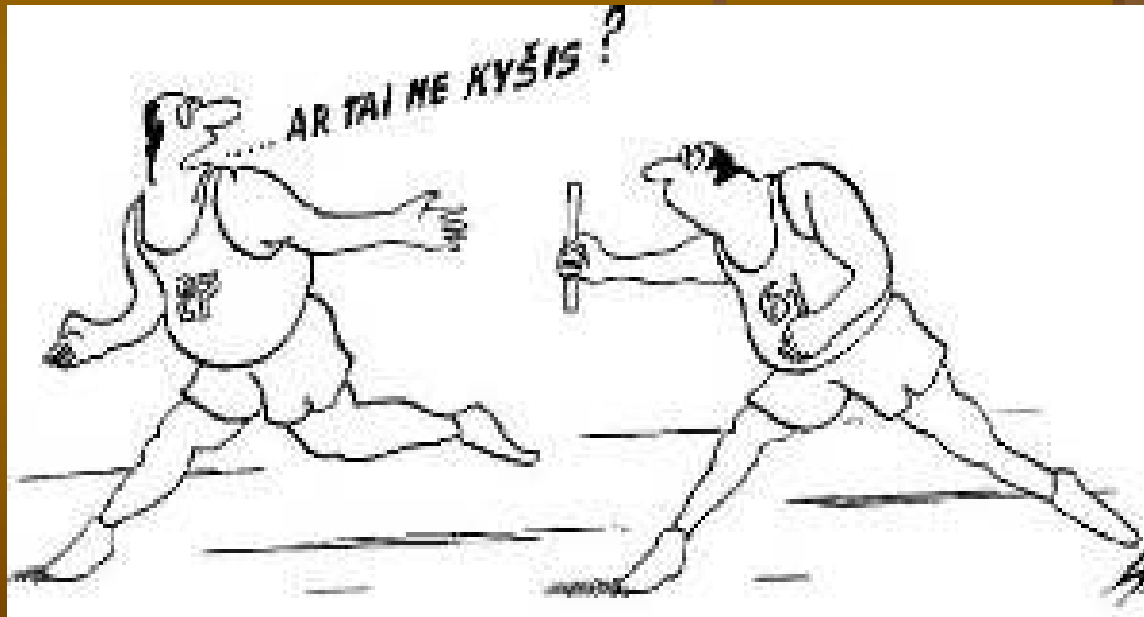
KAI SIŪLOMAS KYŠIS:

- aiškiai ir griežtai atsisakyti imti neteisėtą atlygį ir priminti, kokios pasekmės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso XXXIII skyriumi, laukia kyšio davėjo (bauda, laisvės atėmimas ir t.t.);
- apie tokią nusikalstamą veiką pranešti savo tiesioginiam vadovui, vyr. specialistui (korupcijos prevencijai ir kontrolei).

KYŠIS IR DOVANA

Dabartinės lietuvių kalbos žodynas žodį „kyšis“ aiškina taip:
„PAPERKAMOJI DOVANA“

Leonido Vorobjovo piešinys

KYŠIS IR DOVANA

Skirtumai:

- Kyšis nuo dovanos iš principo skiriasi tuo, kad kyšis yra susitarimo tarp dviejų pusių dėl tam tikrų veiksmų atlikimo rezultatas, o dovana duodama nesant susitarimo dėl valstybės tarnautojo tam tikrų veiksmų atlikimo ar neatlikimo.

Panašumai:

- ir kyšį, ir dovaną jungia tai, kad ir kyšis, ir dovana duodami ar imami ne šiaip sau, o už kyšio ar dovanos davėjo pageidaujama valstybės tarnautojo elgesį, kuris gali pasireikšti teisėtu ar neteisėtu veikimu ar neveikimu vykdant įgaliojimus.

JEIGU INTERESANTAS NORI ĮTEIKTI JUMS DOVANĄ:

- bendra Kauno visuomenės sveikatos centro pozicija, kad bet kokių dovanų (susijusių su tiesioginių Tarnybos darbuotojų pareigų vykdymu) priėmimas yra netoleruotinas. Taip pat reikia turėti omenyje, kad yra draudžiama priimti bet kokias dovanas, kurios galėtų sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą;

- dovanų privalu mandagiai atsisakyti tačiau jokia būdu neįžeidžiant interesanto ir nesudarant jam nuostatos, kad „mažai atnešė“. Geriausiai šiais atvejais būtų padėkoti, paaiškinti, kad labai malonu, kad jums norima įteikti dovaną, tačiau atsakyti ją priimti, kadangi šiuo klausimu „labai griežta vadovybės pozicija“.

**AČIŪ UŽ DĒMESI !
SĒKMĒS DARBUOSE**